

Nazių Komisaras Lietuvoj Uždarė Geležinio Vilko Organ.

Kaip žinome, savaitinis žurnalas "Collier's" patalpino neva Hitlerio nubrėžtą naują Europos žemėlapi. Jame Lietuva pažymėta tris syk didesnė, negu pirmiau kad buvo. Paaiškinime itai kas pasakytas:

"Latvija dingsta. Lietuva tampa širdimi žymiai padidintos Baltijos tautos. Tai yra senas vokiečių sapnas. Vilnius bus sostinė ir į naują valstybę jis pusė Latvijos, lenkų žemės iki Brest-Litok ir baltgudžių — iki Minsko ir Vitebsko."

Ką jus į tai galite atsakyti? Nemanau, kad jus tikėtumet ir tokias užsimojimus. Man atrodo, jog tai greičiau bus žurnalistinė sensacija. Tame žemėlapy sumaišyta ne tik sveika politika, bet ir upės. Pav. ten kur turėtų būti Dauguva, pažymėta "Nemunas", o vietoj Nemuno pro Kauną ir Tilžę teka lenkų upė Visla. Nejaugi Hitleris mano perkelti į Lietuvą ir Vislos upę?

Prieš kiek laiko viena jauna žmonelė Baltimorėje areštavo savo vyrą už tai, kad jis apseinas grubijoniškai. Teisėjas paklausė žmonos kokią bausmę jam nuskirti. Toji gi atsėvė: "Padėti visam amžiui į kalėjimą".

Kuomet jam buvo paaiškinta, jog įstatymai neleidžia to daryti, tai ji pasiūlė tris metus. Vienok teisėjas ir su tuom nesutiko ir paskyrė vyrui tik 30 dienų pataisos namuose. Mat, vyras vyrą turi gi užsotiti!

Pasirodo, jog Stalinas uždraudė paskelbti savo krašte aštuonius taikos punktus, kuriuos priėmė prez. Rooseveltas ir Churchill savo konferencijoje, netoli Kanados krantų. Matyt, bolševikams netinka, kad visoms tautoms pažadama laisvė ir apsisprendimo teisė. Bolševikai netiki į laisvę; jie tiki tik į pavergimus.

Jau esame rašę, jog kokia ten "Overseas News Agency", operuojanti iš Washingtono ir New Yorko pradėjo skleisti melagingas informacijas buk Amerikos lietuviai tikisi atgauti Lietuvai nepriklausomybę su Hitlerio pagalba.

Pasirodo, jog toji agentūra yra įsteigta propagandos tikslais ir valdiškos įstaigos jau atkreipė į ją akį. Iš viso matyt, kad ji tarnauja ne kam kitam, o tik Maskvai.

Nazių komisarai įsakė visiems Lietuvos ukininkams paduoti tikras žinias kiek javų jie iškulia ir kiek daržovių surenka. Kas sumeluos, tas bus griežtai nubaustas. Lietuvoj dabar yra daug vokiečių kariuomenės, ypatinagai sužeistų. Mokyklų namai tapo paversti į ligonines; rekvizitai taip pat ir daugelis privatinųjų namų. Taigi Lietuva dar tebėra karų sukuryje.

Vienas nuostabiausių žmo-

LENKŲ TAUTINĖ TARYBA LONDONE-ISVAIKYTA

Lenkų Liaudininkų Partija Prieš Pakta Su Rusija

Gen. Sikorski Išvijo Partijos Vadą Iš Savo Kabineto

Londonas. — Nepaprastas sumišimas iškilo lenkų tarpe, kuomet Lenkijos prezidentas W. Raczkiewicz paleido tautinę tarybą, kuri ėjo seimo pareigas. Vietoj jos bus paskirta nauja taryba, kuri sutiks bendradarbiauti su gen. Sikorskio valdžia.

Priežastis tokio staigaus įvykio yra Lenkų-Rusų sutartis. Liaudininkų grupė priešinga tai sutarčiai ir ištraukė savo žmones iš ministerių kabineto. Ką tos grupės vadas Dr. T. Bielecki atvyko pas gen. Sikorskį, valdžios galvą, tai tarpe jų iškilo ginčiai. Užpykęs gen. Sikorski liepė Bieleckiui išeit lauk, o jei ne tai bus išmestas. Bieleckis išdumė, bet paskiau suorganizavo savo šalininkus tautinėj taryboj ir sukėlė liarmą. Pasekmėje to, taryba liko paleista.

Sov. Rusijoj Prasideda Lietingas Sezonas

Berlynas. — Vokiečių karo vadovybė nusiskundė, kad blogas oras ir prasti keliai trukdo žygiavimui į priešakį. Šiaurėje ir centraliniam fronte dažniau lija. Leningrado apilinkėse užgulė migla ir orlaiviai negali parnešti žinių apie priešo judėjimus.

Bėgyje vieny metų bedarbė Amerikoj sumažėjo 4,000,000 žmonių.

gaus kuno dalių yra rankos. Jų oda, muskulai, nervai ir kauliukai yra taip sutvarkyti, kad tinka visokiems darbams. Muzikas gali su jomis išreikšti švelniausių garsų, artistas nupiešia puikių paveikslų; kalvis vartoja kują; kareivis ginklus, rašytojas plunksną; verpėjas siulus ir pan. O tuom tarpu žmogus į savo rankas labai mažai kreipia dėmesį. Jam svarbiau yra veidas.

Jau buvo pranešta, jog Kanados lietuviai turėjo gana pasekmingą seimą ir išnešė rezoliucijas bendrai darbuotis Lietuvos atstatymui. Tuom tarpu Suvienytų Valstijų lietuviai dar neišgali surasti bendros kalbos ir bijosi suvažiuoti, kad "neiškiltų ginčiai". Jei mes pradėdam bijoti savo šešėlių, tai ištikro menki esame kareiviai.

Susirėmimai Tarp Lenkų ir Ukrainiečių

Geneva. — Rytų Galicijoj tarp lenkų ir ukrainiečių įvyko peštynės. Netoli Tarnopolio lenkai užpuolė ukrainiečių miliciją, kuriai naziai buvo pavadę prižiūrėti tvarką. Susirėmimai tęsėsi visą dieną iki neatvyko nazių būriai. Kuri pusė išėjo laimėtoja — nepasakoma.

Jei Vokiečiams Prisieis Žiemavoti Rusijoj

Atrodo, jog paėmę Leningradą, Kievą bei Odesą vokiečiai dar nebus sutriuškinę visų Sov. Rusijos pajėgų. O besitariant žiemai vokiečiams teks sustabdyti savo puolimus bent šiaurės ir centraliniam fronte.

Bolševikų armijos bus daugiau nuvargusios, negu vokiečių. Rusai pritruks tankų, kanuolių ir kitokios amunicijos. Be Amerikos ir Anglijos pagalbos jie ir žiemos laiku neatsilaikytų.

Atvarė į Lietuvą Daug Rusų Nevaisvių

Berlynas. — Lietuvos krašte dabar yra keletas stovyklų, kuriose sutalpinti paimiti į nelaisvę raūdonarmiečiai. Jie dirba prie kelių, gelbsti statyti barakus, piauna lentas ir pan. Iš vietinių žmonių jie gauna šiek tiek maisto. Dauguma jų esą ne bolševikai ir dažnai pasijuokia iš savo komisarų.

Kiek Išsiuntė Pašalpos

Bėgyje pastarųjų šešių mėnesių Amerikos Raudonasis Kryžius pasiuntė nukentėjusiems nuo karo maisto, drabužių, vaistų už \$22,000,000.

Kodėl Japonai Pakeičia Savo Toną

Pastaromis dienomis japonų spauda pradėjo kalbėti apie taiką su šia šalim. Pirmiau jie kalbėjo tik apie "neišvengtina susirėmimą". Pasikeitimas įvyko, kuomet Suvienytos Valstijos davė suprasti japonams, jog toliau nebeleis jiems sauvaliauti. Tas reikė: nurimk, arba kariauk su Amerika. Japonai, matyt, pasirenka pirmąjį.

Vokiečiai pasigyūrė, jog pabaigoj šios savaitės jiems pasesė nuskandinti išsykio ke-
liolika anglų laivų.

Taip Vedamas Karas Rytų Fronte

Vokiečiai įsiveržė į miestelį turi užimti veik kiekvieną namą, kuriame ginasi bolševikai. Viršuje burys vokiečių tėmija iš kurio namo pradės šaudyti.

Apačioje, vokiečiai sugulė abiejose kelio pusėse laukia atvykstant bolševikų patrulių, kuriuos jie vėliau užpuls.

PREZ. ROOSEVELT KALBA ULTIMATUMAS HITLERIUI

Hitleris Padėtas į Labai Keblę Situaciją

Nusileidimas Amerikaj Pakenktų Jo Prestižui

Prez. Roosevelt kalba, pasakyta pereinam ketvirtadieny, buvo kaip ir ultimatas Hitleriui. Ištrauk savo karo laivus, submarinus ir orlaivius iš Islandijos vandenų ir rytinės dalies Atlantiko, o jei ne — Amerika pasiųs juos į dugną. Jokių derybų, jokių kompromisų čia, negali būti.

Ką gi atsakys į tai Hitleris? Ipratęs visą laiką kitiems diktuoti, Hitleris pažemintų savo prestižą priimdamas tokį ultimatumą. Jo prestižui būtų suduotas didelis smugis. Vokietijos žmonės pradėtų nerimauti ir jų upas nupultų. Pasiųj okupuotoj Europoj kiltų smarkesni judėjimai ir sabotazas prieš nazius.

Iš kitos pusės, priėmus prezidento Roosevelt ultimatumą ir išsitraukus iš tų vandenų, kurie veik siekia Anglijos pakrancius, naziai palieka atvirą kelią siuntimui karo amunicijos, maisto, ir kariuomenės į Angliją, kas vokiečiams nėra naudinga. Žodžiu sakant, kaip neimsi, Hitlerio padėtis dabar pasidarė labai rimta.

Galimas daiktas, kad vokiečiai neatsakys nei vienaip, nei kitaip. Jie lauks užsiūbaigimo karo su bolševikais, jei tas įvyks netolimoj ateity. Iki nazių bus užimti rytų fronte, jie nedrįs išprovokuoti atvirą

Italų Manymu, Amerika Jau Esanti Kare

Ašes Submarinai Vis Vien Skandins Šios Šalies Laivus

Roma. — Vyriausias italų propagandistas Virginia Gayda, perskaitęs prez. Roosevelt kalbą, pareiškė, jog faktinai Amerika įeina į karą. Ašies submarinai dabar galės drąsiau skandinti ir amerikonus laivus, jei tie pasimaišys į tam tikras zonas.

Amerika dabar esanti agresorius prieš Vokietiją ir Italiją. Kad karas įvyktų nebereikia nei kongreso formalaus nutarimo.

Tik Už Dviejų Metų Jie Galės Prisivyti Nazius

Londonas. — Demokratinės šalys buvo taip atsilikę amunicijos gamyboj, jog dar ir šiandien jos negali prisivyti savo priešų. Ekspertų apskait liavimu, tik apie vidurį 1943 metų Anglija ir Suvienytos Valstijos galės pralenkti nazius orlaivijų, tankų ir kitokių dalykų gaminime.

Rumunijoj visi žydai nuo 15 metų iki 50 suregistuoti priverstiniems darbams.

LIETUVOS ŽYDAM NAZIAI UŽDĖJO SUNKŲ JUNGŲ

Žydams Nevalia Eiti Miesto Šalygatviais

Kas Bandys Slėpti Žydų Kilmę, Tas Bus Griežtai Baudžiamas

Stockholm. — Pasiekusios čia žinios tikrina, jog Lietuvos žydų padėtis yra tikrai sunki. Nazių komisaro įsakymu visi žydai turj nešioti ant savo drabužių geltoną lopa, o prie namų iškabinti Syjono žvaigždę. Miesto ribose žydams nevalia vaikščioti šalygatviu. Kaune, Vilniuje, Panevėžyje jie suvaryti į atskirus kvartalus, arba Ghetto. Niekur kitur tik čia jiems leista daryti biznį.

Sios diskriminacijos padeda žydus į labai sunkią ekonominę padėtį. Ghettoose didelis susigrudimas. Viename kambaryje gyvena po šešius asmenis. Maisto taipgi sunku gauti. Pasitaiko, jog lietuviai slapta bando pagelbėti žydams, bet tokius naziai baudžia, pradžioj pinigine pabauda, o paskiau koncentracijos stovykla. Daug žydų varoma taisyti kelius, valyti griuvėsius ir pan. Jei kuris bando paslėpti savo kilmę, tokiam taikoma žiauri bausmė.

Naziams Tinka Bolševikų Sistema; Kur Gali ją Palieka Lietuvoj

Nacionalizuotas Turtas Nenoriai Gražinamas Piliečiams

Stockholm. — Naziai kovoją prieš bolševikus, bet jų sistema palaiko kur tik galėdami. Pav. bolševikų konfiskuotas Lietuvos miestuose dirbtuves ir didesnius pastatus naziai atsisako grąžinti tikriems savininkams. Tą turtą globoja taip vadinamas komunalio ukio galva. Kolchozai pasilieka nepajudinti. Lietuviai vadina juos "koncentracijos stovykla".

Nuolat Atakuoja Klaipėdą

Londonas. — Klaipėdoj yra dideli vokiečių armijos sandėliai. Juos nuolat atakuoja bolševikų orlaiviai. Nuo pastarųjų taip pat nukentėia ir kiti pajurio miestai.

Boronovičiai Sunaikinti

Londonas. — Svarbus geležinkelio centras, į pietus nuo Gardino, Boronovičiai visiškai sudeginti. Vladimir Volinskas irgi sulgyntas su žeme.

Politinėm Paržiom Nebus Leista Veikti

Gautą autentiškų žinių, kad vokiečių generalinis komisaras Lietuvoje von Benteln likvidavo "Geležinio Vilko" organizaciją, o taip pat ir Lietuvos aktivistų frontą. Jis motyvavo tuom, kad jokių politinių organizacijų Lietuvoj nebus.

Lietuvos Vėliava Buvo Iškelta Vitebske

Lietuvos kariuomenės daliniai, skaičiuje poros desėtkų tukstančių taip pat dalyvavo Baltgudijos apvalyme nuo bėgancios bolševikų kariuomenės. Lietuvos kareiviai atėję į Vitebską iškėlė čia Lietuvos vėliavą. Šio miesto vokiečių komendantas nors ir pripažino didelį lietuvių narsumą, iškeltą vėliavą jėkė nuimti. Pasak jo, Vitebskas nepriklausas Lietuvai. Lietuvių karininkas gi pastebėjo, kad Vitebskas per kelius šimtmečius įėjo į istorines Lietuvos ribas.

Kauno Studentai Už Rooseveltą

Iš Kauno gauta žinių, kad paskelbus prez. Roosevelto ir Churchill aštuonius punktus, Kaune įvyko studentų demonstracija, kurioje buvo reikiama pritarimo tai deklaracijai. Nazių policija išsklaidė tą studentų eisena.

Vilniaus Lenkai Skundžia Lietuvius Naziams

Stockholm. — Gautomis čia žiniomis Vilniaus lenkai suorganizavo savo tautinį komitetą, neva rupintis šelpimo ir labdarybės reikalais. Bet pirmutinis jo šingsnis buvo paduoti skundą nazių komisarui ir apkaltinti lietuvius "šovinizme".

Toks lenkų pasielgimas yra labai keistas. Gyvendami Lietuvos krašte, jie nemato to skurdo, kuris yra okupuotoj Lenkijoj, vienok lietuvius valdininkas ar mokytojas jiems atrodo blogesniu už nazius.

Saugoj Nuo "Sabotažnikų"

Švedų laikraščio pranešimais apie 20,000 lietuvių milicininkų dabar saugo geležinkelius, tiltus ir viešo aptarnavimo įstaigas. Keliose vietose buvo pasirodę bolševikų partizanų būriai.

SANDARA

LITHUANIAN NEWSPAPER

LITHUANIAN WEEKLY NEWSPAPER

Published Every Friday by the

LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE of AMERICA

Editorial Office:

840 West 33rd St., Chicago

Telephone Yards 4789

SUBSCRIPTION RATES:

In The United States per year \$2.00
In Canada and All Foreign Countries per year \$3.00

Entered as second class matter OCTOBER 25th, 1928, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the ACT of MARCH 3, 1879.

Sandara yra Savaitinis laikraštis, leidžiamas kas Penktadienį.
Sandara yra Organas Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros,
840 West 33rd St., Chicago, Illinois

UŽSAKYMO KAINA:

Suvienytose Valstijose metams \$2.00
Užsienyje metams \$3.00

Apie Dvasiškių Celibatą

Prieš kiek laiko Chicagoje įvyko protestų dvasiškių suvažiavimas, kuriame dalyvavo tretetas šimtų kunigų. Tarp kitų dalykų iškilo ir taip vadinamo celibato klausimas, tai yra ar apsišvedimas ir įsigijimas šeimos nepakenkia kunigams eiti savo pareigas. Buvo išreikšta visokių nuomonių, tačiau dauguma stovėjo už tai, kad galima lengvai apsieiti ir be celibato.

Užgirdusi apie tokius argumentus, katalikiška spauda dar kartą ėmėsi įrodinėti, jog celibatas kunigams esąs neatbutinas, kitaip jie negalėtų aptarnauti dvasiškių reikalų ir pilnai atsiduoti bažnyčiai. Jam, girdi, neprišaloma rūpintis žemiška meile, bet šventumas ir išlaikymas nekaltybės, kaip tą nustatė popiežius Gregorėjus, VIII šimtmety.

Nesileisdami į argumentus kuri pusė teisinga, o kuri ne, mes tik norime pabrėžti štai kokį dalyką. Jeigu jau šeimyninis gyvenimas trukdo tiems, kurie valdo net ir mažiausią parapiją, tai ką tuomet besakyti apie šalies prezidentus? Jiems irgi reiktų įvesti celibatą, kad geriau galėtų tarnauti savo šaliai. Rodos, Hitleris tą bando praktikuoti, nors tas jam nelabai sekasi.

Boševikų Žiaurumai Estijoje

Išjūvius boševikus iš Estijos, grupė amerikiečių korespondentų aplankė Taliną ir telegramomis prisiuntė savo išpuolius. Jie surado, jog raudonieji išnaikino Taline veikiančią inteligentiją, sudarė pramonininkus, apiplėšė krautuves, desėtkais tukstančių išdeportavo į Rusijos gilumą, atskiriant vyrus nuo žmonių, vaikus nuo tėvų.

Tokias žinias prisiuntė ne nazių agentai, bet Amerikos laisvos spaudos atstovai. Kas įvyko Estijoje prieš Stalino susirėmimą su Hitleriu, tas pats įvyko Lietuvoje ir Latvijoje. Negirdėtas žiaurumas ir teroras buvo praktikuojamas visoje Pabaltijoje. Amerikos visuomenė ir vyriausybė pamažu tą ima suprasti ir atjausti.

O kuomet bus rįšamas galutinis tų trijų mažų valstybių likimas, Amerikos simpatija bus labai reikalinga. Hitleris vis vien turės kraustyti iš savo "Ostlando". Bet kas sulaukys boševikus nuo naujos invazijos ir naujo teroro? Tik Amerikos ir Anglijos griežtas nusistatymas neatiduoti lietuvių, latvių ir estų boševizmui į nasrus.

Daugiau Lietuvių Biznierių

Palyginus su abelu lietuvių skaičium Amerikoje, mūsikių biznierių yra labai mažas nuošimtis. Net ir savose kolonijose jų yra mažuma. Geresnes vietas užima kiti, išstumdami lietuvius. Kaikuriuose biznio srityse lietuvių visai nematyti. Turime saliuų, maisto, rakandų krautuvių, duonos kepyklų, bet drabužių krautuvės reikia ieškoti su žiburiu. Taip vadinamuose vidurmesčiuose rasi visokių tautių, bet lietuvių ten nėra.

Gal but mums stoka patyrimo, ar drąsos. Bet niekas juk su tomis ypatybėmis ne gimsta; jas reikalinga išvystyti. Tėvai, auklėdami vaikus įkalba jiems siekti įvairių profesijų, bet ne biznio. Rezultatas yra toks, kad profesijose derviršys, o bizniuose stoka lietuvių. Reiktų plačiau pagalvoti apie to dalyko išlyginimą.

Taip Ėjo Partizanų Kovos

Laikui bėgant vis daugiau ir daugiau gaunam patirti apie Lietuvos žmonių sukilimą prieš raudonuosius. Pasirodo, jog sukilėlių būriai ėmė organizuotis miškuose daug anksčiau, negu prasidėjo rusų-vokiečių karas. Tuos būrius sudarė besislapstanti nuo boševikų teroro lietuviai. Vienas tokio būrio vadų, Jonas Arunas atpasakoja savo nuotikius sekančiai:

"Iki karo pradžios mūsų būrelis, galima sakyti, tik žvalgėsi, bet kai suskambėjo pirmi karo aidai, iš pat ankstyviausio ryto pradėjome veikti. Telefono ir telegrafo laidus nutraukėm.

Vos tik tai padarėm, žiurim, keliu važiuoja pirmas raudonarmiečių sunkvežimis. Sunkvežimį prisileidom tiek arti, kad galima būtų be klaidos iš revolverio pataikyti.

Pirmą kartą iššovėm salve. Šoferis susmuko ir sunkvežimis įvažiavo į griovį. Raudonarmiečiai, persigandę, išibėgėjo. Politrukas mėgino dar priešintis, bet nespėjo. Sunkvežimyje radome du kulkosvaizdžiu, daug šovinių ir keletą šautuvų.

Vienas mūsikių pabandė automobilį Sako, galima bus važiuoti. Ir nuvažiavom. Važiavom priešų ieškoti. Vietoje vietoje, tarp Panevėžio ir Naujamiesčio, raudonarmiečiai buvo įsirengę bokštą stebyklą. Ją pirmiausia ir užpuolėm.

Tinkamiausioje vietoje sustoję, pradėjome raudonarmiečius kulkosvaizdžiais šutinti. Neigai priešėsi, mūsų kulky pakirsti, ar iš baimės, iš bokšto vienas po kito iškrito aštuoni raudonarmiečiai."

Tuo pačiu laiku mus pradėjo šaudyti iš netoli buvusios sargybos būstinės. Šaudytis teko ilgiau, kol neišmušėm visų. Troboje buvo trys mongolai, ir kaip laukiniai iki paskutiniųjų priešinosi. Vienas sunkiai sužeistas dar mėgino mano broliui į koją įkasti. Pas mongulus radom granatų ir kitokių šaudmenų. Pasijutom galingi ir ryžomis leistis didesnį žygi — link Panevėžio.

Artėjant prie miesto, pradėjome sutikti vis daugiau ir daugiau važiuojančių raudonarmiečių. Lupėm visus. Sukėlėm didelį sumišimą. Matėm, kaip sumišę raudonieji bėgo ir kaip juos politrukai šaudė."

APŽVALGA

PROPOGANDA IŠ BERLYNO IR MASKVOS

Naziai ir boševikai kaltina vienį kitus nepaprastuose žiaurumuose. Štai pav. Berlyno radio stotis buvo paskelbusi, jog raudonieji Lietuvoje išžudė 1,200 Romos Katalikų dvasiškių. Sovietų radio atsakė į tai, jog Lietuvoje vargiai ar buvo tiek kunigų. Pagaliau, boševikai turėję svarbesnių reikalų, negu gaudymas dvasiškių.

Iš savo pusės rusai garsina, jog užimtose teritorijose naziai kupoja galvas darbininkų vadams, arba Sov. Rusijos patriotams. Kiekvienam mieste esą nužudyta šimtai proletarių. Žinok, dabar žmogus kurčia teisybė, o kur išmislas.

IVAIRIŲ TAUTŲ PADAUGĖ JIMAS BĖGYJE 130 METŲ.

Įdomu palyginti kiek įvairios tautos paaugo nuo Napoleono gadybės iki mūsų laikų. Štai jums statistika:

Tauta	1800	1930
Prancuzai	27 mil.	41 mil.
Vokiečiai	25 mil.	66 mil.
Italai	17 mil.	41 mil.
Anglai	16 mil.	49 mil.
Airiai	5 mil.	4 mil.
Ispanai	11 mil.	23 mil.
Lenkai	8 mil.	17 mil.
Sov. Valst.	6 mil.	122 mil.
Lietuviai	4 mil.	3 mil.

Iš čia matome, jog lietuvių skaičius ne tik nepaaugo, bet dar gerokai sumažėjo. Priežastis tokio apsišėkimo buvo iš vienos pusės ištautėjimas, iš kitos — politinė, kultūrinė ir ekonominė vergija.

ZECERIŠKA KLAIDA, KURI SUKELĖ BAIŠŲ TRIUKSMĄ.

Tarptautinis Darbo Biuras Genevoje atpasaudino knygą apie darbininkų padėtį įvairiose šalyse. Joje tilpo ir Mussolinio nuomonė apie fašistinius įstatymus. Knygoje sakiny skamba sekančiai: "Kariniai pasiruošimai intensyvuos, o socialis neteisingumas vis didėja ir didėja".

Vietoje "neteisingumas" — turėjo būti "teisingumas". Itai,

lai baisiai užpyko ir grąsino išbombarduoti Genevą. Leidėjai tačiau atsiprašė ir išnauro atspausdino knygą.

SUNKI LIETUVOS PABĖGĖLIŲ PADĖTIS PRANCUZIJOJE.

Nemažas skaičius pabėgėlių iš Lietuvos atsidūrė ir Prancuzijoje. Darbo jie negali gauti, o pašalpos neduoda. Gyvena jie išmaldomis. Besiartinant žiemai jų padėtis dar labiau pasunkėjo, ypač tų, kurie yra su šeimomis. Amerikos lietuviai bent juos galėtų susilpti. Persiuntimas drabužių ir maisto, daug nekainuoja.

PASIRUOŠIMAI "SVENTINTI" JADVYGĄ

Lenkų dvasiški dignatarai Vatikane maldauja Popiežiaus, kad tas šioje sunkioje valandoje sustiprintų lenkišką dvasią, priskiriant karalienę Jadvygą prie šventųjų. Vienas jų pabėgusių rašytojų J. Torazinski, sulipdė dramą, kurioje vaizduojama, kaip Jadvyga atsižadėjusi savo numylėtinio Austrijos princu Vilhelmo, kad ištektė už Jogailos.

Bet tas viskas buvo juk ne uždyka. Jogaila sumokėjo tam princui 500,000 kronų (100,000 dolerių) alimonijos, bet austrijokas vis vien laudžiojo pas Jadvygą ir po apsišvedimo. Jogaila, žinoma, buvo jai per senas.

Šių Laikų Merginos

Elena užbaigė 18 metus. Motina pašaukusi ją pasakoją:

— Mano miela, dukrele, jau esi suaugusi mergina. Todėl patys turim būti pakalbėti apie intymiškus dalykus, kurie paliečia vyrus.

— Labai gerai. O ko gi mama nori sužinoti?

Ne Jo Profesija

— Tamsta! Kėlks kuogreičiausiai; namas dega!

— Kam tu man tą pasakoturejo būti "teisingumas". Itai,

JUNGKIMES Į ARTIMUS BURIUS TAUTOS DARBUI

Neprivalom Atsidurti Paskutinėse Eilėse

Dabar Parodykime Ką Mes Galim.

Petis gi į petį,
Na, vyrai kas gali,
Už Lietuvą brangia,
Už mylimą šalį...

Atrodo, jog ALR. Katalikų Federacija ne stos į bendrą su kitomis srovėmis akciją rūpintis Lietuvos ir jos žmonių likimu. Federacija mano, jog payieniui ir atskirai dirbant susilauksime geresnių rezultatų. Kaip neatrodytų mums šis nusistatymas — geras, ar blogas, ji turime priimti taip kaip yra ir savo veikmę atsakančiai sutvarkyti.

Dabar klausimas: ką gi mes turime daryti, kad gelbėjime Lietuvai ir vietinėj darbuotėj neatsilikyt nuo kitų? Kaip tai nebūt, bet sandariečiai irgi turį ambicijos bei galimybių pasirodyti ne prasčiau už savo kaimynus ir laike darbymečio nesnaus prie kitų nušautos ir sustatytos rugių gabos. Tai gi dabar apie tai ir pakalbėsime.

Pagalba Lietuvai

Selpimui Lietuvos reikalinga pinigų, maisto, drabužių ir kitokių dalykų. Reikės juos rinkti, dėti į kruvą, o paskiau pasiūti į Lietuvą. Kiekviena kuopa, Kiekviena kolonija privalo apie tai pagalvoti ir nusispręsti kiek ir kuom gali prisidėti.

Politinė akcija Lietuvos atvadavimui, turi sukaupti geriausias mūsų pajėgas, kurių uždavinys bus vesti propogandą už Lietuvos nepriklausomybę ir užkirsti kelią tiems, kurie viešai ar slaptai veikia rudų ar raudonų diktatorių naudai. Gal but mums reikės paskirti keletą asmenų, apsipazinusių su šia sritim, kurie vadovautų tai politinei akcijai.

Kvieskime Kitus į Talką

Tuom pat sykiu reikia pasirupinti sumobilizavimu visų savo pajėgų. Mes turime daug, daug veikėjų, kurie išsimėtė vietinėse draugijose, kluubuose, komitetuose, grynai lokaliu pobūdžio. Didesniuose darbuose jie neturi progos dalyvauti, nes nepalaiko ryšių su centralinėm organizacijom, kaip pav. ALT. Sandara. Įtraukime juos į sandariečių eiles, arba bent pasikvieskim į talką. Kiekvienas susipratęs lietuvis nuo to negalės atsiskirti. Veikiant su mumis, jam bus suteikta puiki proga pasidaryti Lietuvos žmonių laisvei ir gerovei.

Skubi ir Vieninga Akcija

Tačiau, norint sukelti žmonėse geresnį upą ir surasti Lietuvai daugiau rėmėjų, mes patys turim būti pavyzdžiu kitiems patriotizme, darbštume, sutarimuose ir pasiaukavime. Į ką pats šaltai žiuri, to neįkalbėsi ir kaimynui. Pasyvus užsilaukymas pagimdo snaudulį; gyvumas ir entuziazmas išjudina mases.

Jeį kuris sandarėtis trokšta būti naudinga savo tautai ir prisidėti prie didžiųjų tiks-

Rugpjūčio-Sept. 12 d., 1941.

vauti. Keliadami per mišką jie paklydo ir tris dienas klastojo be maisto. Tėvas sukrito, o vaikai pasisekė rasti CCC. stovykla. Kada gelbėtojai atvyko, tėvas jau buvo negyvas.

Kiek Tas Buvo Verta

Prieš teisėją, Graham, N. C. atsistojo viena porė užrišimui neatmezgamo mazgo. Po užbaigimo ceremonijų naujai išskętas šeimos bošas klausia teisėjo kiek sumokėti už patarnavimą. Tas gi atsakė: "Duokite tiek, kiek manote yra verta".

Jaunavedis padavė 25 centus. Teisėjas nusisėpėjo ir sugražino dešimtuką. Vyrukas tuomet susiprato ir norėjo pridėti dolerį, bet teisėjas jo nepriėmė.

Holandijos Darbininkų Patriotizmas

Kai į vieną holandų dirbtuvę atėjo nazių agentai areštuoti tulą darbininką kaip vadą, tai kiti darbininkai užstojo duris. Tuom tarpu įsikomasis pasislėpė. Vėliau jis išdumė Anglijon. Jo draugai dabar kas savaitę sudeda iš menko savo uždarbio išlaikymui pabėgusio šeimos.

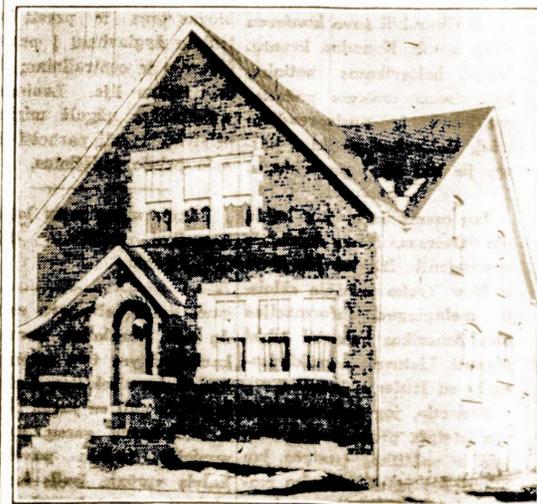
Atgijo Juodkrantės "Manarhija"

Iki 1918 metų ji buvo nepriklausoma. Paskiau susiliejo su Jugoslavija. Dabar Juodkalnija, arba Montenegro vėl paskelbta Mussolinio dekretu savistovia. Naujas karalius Mykolsa yra giminaitis Italų karalienės. Juodkalnija turi pusę milijono gyventojų. Šalis labai biedna ir kalnuota.

Tegul kiekvienas žmogus taip gyvena, kad jam mirus apgalvėstų ir pats graborius. — Mark Twain.

BENDRADARBIUKITE "SANDAROJE"

Nebus Niekur Taip Patogu Kaip Po Savo Stogu

JEI TAMSTOS MANOTE STATYTI SAU NAMĄ PASIRINKTOJ APYLINKĖJ, TAI LEISKITE MAN SUTEIKTI JUMS KELETĄ PATARIMŲ IR PASIULĖMŲ.

DABAR YRA LAIKAS PRADĖTI DARBĄ IR ĮSIGYTI TOKI NAMĄ, APIE KURĮ JUS NUOLAT. SVAJOJAT. ATVAZIUOKIT PAS MANE Į OFISĄ IR AS JUMS PARODYSIU UŽBAIGTUS NAMUS. KURIE JUMS PATIKS IR BUS LABAI PRIEINAMI.

John Pakel

GENERAL BUILDING CONTRACTOR

6816 S. Western Ave. Tel. Grovehill 0306

PerDešimtįMetų

Apie A. Voldemarą ir Jo Geležinius Vilkus

Jų Santykiai Su Naziais Pirmiau Ir Dabar

Laikraščiuose buvo pranešta, jog vokiečių komisaras Lietuvai von Renteln pasirinko savo patarėjais daugiausia voldemarininkus ir leido gyvuoti jų organizacijai — "Geležiniams Vilksams". Reikia, naziai tikisi rasti sau pagelbininkų, ne kur kitur, o tik "vilky" tarpe.

A. Voldemaro bičiulystė su vokiečiais prasidėjo nuo 1930 metų, tai yra nuo to laiko, kuomet jis persiskyrė su kitais tautininkais ir buvo praskalintas iš ministerių pirmininko vietos. Voldemarininkai griebsi slapta organizuoti ir savo centrą perkėlė Klaipėdon. Jie čia ruošė perversmą prieš Smetoną ir į pagelbį šaukė ne tik Klaipėdos vokiečius, bet ir Berlyną.

Hitleriai užėmus valdžią, voldemarininkams buvę padėta visa divizija kariuomenės ir ginklų. Į sukilimą norėta įtraukti krikščionys-demokratų ir liaudininkų, tačiau pastarieji atsakė jame dalyvauti nes norėjo svetimos valstybės įsimašymo į Lietuvos vidaus reikalus.

Suokalbija Klaipėdoj ir Kaune.

Pasiruošimai tęsėsi su pagalba Klaipėdos vokiečių, arba "neimanininkų". Bet juos greit areštavo Lietuvos valdžia ir apie 150 buvo atiduoti teisman. Tame skaičiuje buvo nemažai ir voldemarininkų.

Sužrus šioms planams, konspiracija prieš Smetoną, Tubelį ir kun. Mironą vėl persikėlė į Kauną. Bet čia jau dalyvavo ne vien voldemarininkai, bet ir kiti kariškiai, su generalinio štabo viršininku Kubiliunu priešaky.

Kariuomenės dalys užėmė Kauno centrą ir nuginklavo policiją. Gatvėse patriuliavo gusarai ir šarvuočiai. Pas prezidentą A. Smetoną nuėjo karininkų delegacija, reikalaujama pakeisti ministerį pirmininką J. Tubelį. Tuom tarpu iš Zarasų du lakunai atgabeno į Kauną Voldemarą, kuris greit tapo suimtas pačiam aerodrome. Buvo pašaukta istikima karinė policija. Jos vad, vyresnysis leitenantas E. Akelis maršudamas gatve sutiko "maištininkus" — gusarus. Vieni ir kiti pasidalino cigaretais, bet nesišaudė ir laukė kas toliau bus.

Likvidacija Voldemarininkų Prez. A. Smetona įsakė karininkų delegacijai grįžti į savo vietas ir liautis kėlę riaušes. Tieji paklausė ir išsiskirstė. Iniciatoriai sukilimo greit buvo suimti ir nubausti. Kai kurie mirties bausme, kiti kalėjiman. Voldemaras išsukio su 8 metais kalėjimo. Voldemarininkai išnyko iš paviršiaus, bet jie veikė slapta ir turėjo šalininkų valdžios viršūnėse.

Tokia situacija tęsėsi iki kariuomenės vadu netapo paskirtas gen. S. Raštikis. Matydamas, jog armija tapo sudemoralizuota, jis ėmėsi ją pertvarkyti ir įkvėpti naujos dvasios. Visų domė buvo pa-

sukta nuo sukilimų į apsaugos stiprinimą. Gen. S. Raštikis bandė pertvarkyti ir pačią valdžią, įtraukiant jį kitų partijų žmones. Susidarė koalicionis kabinetas. Voldemarininkai jau nebeturėjo didelio "show" ir apie juos pradėta užmiršti.

Svetimiems Nėra Vietos Lietuvoj

Bolševikams užėmus Lietuvą ir lietuviams bėgant į Vokietiją, voldemarininkai tikėjosi atsigausti. Bet tas jiems nepasisekė. Lietuvos žmonės jų nenorėjo; nekreipė į juos domės ir naziai. Birželio 23 d. sudaryto vyriausybės jie nelėšė didelės rolės. Tik porai savaičių praslinkus, Berlyne prisiminta apie voldemarininkus ir jie pašaukta į pagelbą.

Bet voldemarininkai vis vien sudaro labai mažą nuosimtį ir Lietuvos žmonių jie nesunažins. "Geležiniai vilkai" gal pamegdžios nazius ir bandys su jais gražiuoju gyventi, bet Lietuvos jie neparduos taip, kaip pardavė ją Sov. Rusijai Paleckis, Gedvilas, Gira ir kiti bolševikuojantieji. Taigi ir po Hitlerio okupacija svetimų diktatūrų garbintojai negalės sunaikinti lietuvių pasiryžimo būti nepriklausomais. — Neo-Lituonas.

Keletas Žinučių Iš Lowell, Mass.

Štai žiupsnis žinių iš mūsų kolonijos. Rugpjūčio 31 dieną apsidėdė mūsų veikėjo S. Kuchinskio duktė, kurį buvo slaugė Sv. Juozapo prancūzų ligoninėj.

Apsidėdė taipgi ir pagarsėjęs futbolininkas Juozas Dulskis. Jis gavo darbą Providence, R. I. kaip "probation officer".

Į Meksikos pasienį išvažiavo senas Lowell, Mass. gyventojas J. C. Zebrius. Neseniai p. Zebriai minėjo sidabrinį šeimyninio gyvenimo jubiliejų. DLK. Vytauto Klubiui svetainė buvo surengta jiems graži pramoga ir įeikta dovanų.

Panašias sukaktuves minėjo ir pp. J. Rumska. Jų "parėjė" dalyvavo sandariečių veikėjas K. Pratas ir kiti.

Dvi SLA. kuopos — 41 ir 173 turėjo bendrą išvažiavimą. Diena pasitaikė puiki, todėl ir publikos susirinko nemažai. Čia dalyvavo ir senas veikėjas p. K. Vidunas su savo žmona.

Tula daininkė, grįžusi iš Italijos parašė savo įspūdžius "Lowell Sun". Italijoje esą viskas labai brangu. Už čeverykus, kurie čia kainuoja 3 ar 4 doleriai, ten reikia mokėti 17 dolerių. Žmonės gauna į mėnesį tik ketvirtą dalį svaro, o kraus. Ispanijoje esą taip pat. — Report.

Praktiškas Galvojimas

Dvi moterys kalbasi apie savo vyrus.

— Mano vyras toks geras, kad jis viską man padaro. Užtenka tik priminti, kad jį apleisiu.

— Gerai. Kol esi jauna, taip gali gąsdinti, bet kai pasens...

— Niekis, tuomet aš jam grąšinsiu, jog pasilieku.

ISGABENTI I SIBIRĄ

Nelengva Yra Sušlępti Išgabentus į Sibirą Lietuvos Žmones

Išvežtųjų Skaičius siekia 100,000 ypatų

Kaip žinoma, bolševikai traukdami iš Lietuvos išsivežė netoli šimto tukstančių lietuvių, iš kurių vien tik į Sibirą išsiųsta apie tridešimt tukstančių. Altajaus krašte tremtiniai paskirstyti sekančiai: Lokot geležinkelio stotis — 1225, Kolunda gel. stotis — 2,625, Eis gel. stotis — 9,841, Barnaul — 2065 ir Zaccainov — 175. Be to, Sibiro geležinkelio stotyse išsodinta 1015 tremtinių.

Tarp daugelio lietuvių Barnaul gyvena Vilniaus krašto lietuvių veikėjas Kostas Stasys, Domicelė Gineitienė iš Tauragnų su dviem sunumis, Ona Zuliėn su trim mažom dukrelėm, Reinių šeima iš 7 asmenų, Jusėnai ir daugelis kitų.

Nereikia ir kalbėti, kad jie visi yra reikalingi pagalbos šiltais rubais, maistu ir medicamentais. Patyrinęjus galimybes siūsti jiems daiktų paaiškėjo, kad dabartinėmis sąlygomis tas yra nepaprastai sunku, nes, viena, siuntiniai ilgai užtrunka, o, antra, ir mažiausias pakiečiukas apdėtas dideliais mokesčiais.

Net ir lenkai, kurie daugiau sia turi galimybių, kaip tenka patirti, iki šiol konkrečiai savo tremtiniams pagalbos suteikti nepajėgė. Daugiausia ką jie yra padarę, sudarę pašalpos darbu reikalingus komitetus ir surinkę tikslių žinių apie Sovietų Rusijoje išblaškytus tremtinius, bet šelpimo darbas dar priklauso nuo susitarimų su Sovietų Rusija.

Didelis klausimas, ar bolševikai sutiks įsileisti be moito rubus ir kitokius daiktus, kurie būtų naudojami įstremties lenkamis išdalinti. Iki šiol bolševikai vartotų daiktų visai neįsileidžia, o naujų galima siūsti ne didesniais pakietais, kaip vienuolika svarų. Siuntinys kelyje užtrunka nuo trijų iki šešių mėnesių.

Popierinis doleris nusidėvi į vienus metus, bet retai kuris gali jį tiek laiko išturėti.

LIETUVA BUS PAVERSTA I NAZIŲ PRIVATINIŲ UKI

EKSPORTAS AR REKVIZICIJOS

Aną dieną, Chicago Daily Tribune korespondentas pranešė, jog Lietuva skubiai bando atstatyti savo ūkį, kad vėl galėtų eksportuoti maistą. Girdi, paimti iš raudonarmėsių arklių skolinami ukinkams, kad tie greičiau apdirbtų žemę arba laiku suvežtų javus.

Čia primenamas maisto eksportas, arba pardavimas užsieniui. Bet Lietuva dabar yra Vokietijos šala, taigi parduoti galima tik naziams. Bet ko kiū budu eis toji prekyba? Ar laisvu susitarimu, ar nazių padiktuotomis sąlygomis? Aišku, kad lietuviai neturės balso. Jie bus verčiami pristatyti tiek maisto, kiek reikalauja vokiečiai, o su užmokesniu, tai kaip Dievas duos. Gal užmokes, gal ne.

Tokios "prekybos" negalima vadinti eksportu. Tai yra paprastos rekvizicijos, kurias Lietuvos žmonės gerai atsimena iš pereinamo karo. Chicago Daily Tribune korespondentas Suomijoje, matyt, norėjo pasprukti pro vokišką cenzūrą ir dėl to viską taip švelniai išdėstė. Bet visgi jis suminėjo, kad visoj Lietuvoj yra įvesta duonos kortelės; net dabar, kuomet derlinga Lietuvos žemė išduoda tiek daug gerybių.

Grįžtanti nuo fronto traukiniai ir trokai gabens Lietuvos maistą į Karaliaučų, Berlyną, Vienną ir kitus vokiečių miestus. Dalis jų eis taip pat armijoms, kurios sudoroja kalnus valgomų dalykų ir nie kad joms nėra gana. Taigi visai nebutų nuostabu, jei sekančią žiemą Lietuvos miestai vėl neturėtų ko valgyti.

Aplankys Kolonijas

Ruošia Maršrutą Prez. A. Smetonai

Štai Kuriose Kolonijose Jis Mano Apsilankyti

Orui atvystant, Lietuvai Va duoti Sąjunga bendraj su Lithuanian National Relief Fondu rengia Lietuvos prezidentui p. Smetonaj prakalbų maršrutą. Jis pasiėmė vykdyti mūsų valstybės p. prezidento Roosevelt'o jam duotą paraginimą, kad jis eitų į savo tautiečių minias ir tarp jų jėškotų pagalbos Lietuvos vadavimui ir šelpimui.

Prez. Smetona tuom raginimu remdamasis, rengiasi kelijonei pas savo tautiečius; jis lankys: Grand Rapids, Detroit, Cleveland, Pittsburgh, Amsterdam, Scranton, Waterbury, Hartford, Worcester, Fitchburg, Boston, Brockton, Newark, Philadelphia, Baltimore, ir kitas lietuvių žymesnes kolonijas. Jo lankymosi dienos kiekvienai kolonijai bus nustatytos vėliau, iš LVS ir LNRF centrų, kada maršrutas bus galutinai sutvarkytas.

Garbingo svečio priėmimą rengti geriausia pritinka LVS. skyriams, kur toki skyriai jau yra susidarę, o kur iki šiol jų dar nėra, veikėjus šiuomi la-

bai prašome tokius skyrius tuojau įsteigti. Prašome tai padaryti tuojau, dabar. Skyrių steigimui visas reikalingas informacijas gausite LVS. Centre, rašydami jo antrašči: 2201 West Cermak Road, Chicago, Ill. Čia gausite visas žinias ir informacijas ir p. prezidento maršruto reikale.

Kviečiame ir prašome tautiečius subrusti ir imtis darbo. Musų šventam darbu laikas jau atėjo.

— LVS. Centro Valdyba.

Praleistas Vardas

Buvo rašyta Sandaroje, kad p-nams K. Jurgeliunams surengtas 25 metų vedybinio gyvenimo proga bankietas ir tame bankiete geros valios lietuviai nepamiršo ir savo gimtojo krašto, butent Lietuvos. Jie suaukavo kelias dešimtis dolerių dėl atstatymo Lietuvos. Visų aukotojų vardai buvo tilpę Sandaroje, išskiriant P. Apšiegos, kuris aukavo \$1.00. Taigi aš atsi-prašau P. Apšiegos dėl klaidos įvykimo ir tą klaidą atitaisau. — J. Arlauskas.

L. N. F. Sekr.

Atidarydamas kongresą, Meksikos prez. Camacho pasakė keturių valandų kalbą.

Pavyzdys Tolerencijos

Statistikos rodo, jog Sovietų Valstijų armijoj protestonų yra 59 nuos., katalikų — 31 nuos., žydų 2 nuos., be jokio tikėjimo — 8 nuos. Nežiurint, kad šioj šaly yra daugiau protestonų, pastarieji vienok nereikalauja, kad viskas būtų pagal jų kulpalio. Panašiai turėtų elgtis ir Lietuvos katalikų vadai.

Jeį Jums Reikalinga PASKOLA

Ant Savo Namų Ilgesniam Terminui, Arba

Jeį Norite Taupinti

Savo pinigų ir užtikrinti rytojū, tai kreipkis į

2202 W. CERMAK ROAD Chicago — CANal 8887

Mokame 3% Dividendų Ben. J. Kazanauskas, Sec.

TURTAS VIRŠ 1,100,000.00

AUDITORIUM RESTAURANT
3131 S. Halsted St.
LIETUVISKI ir AMERIKONISKI VALGIAI SU GERIAUSIU SKONIU.
MANDAGUS PATARNAVIMAS.
P. Balčiūnas ir M. Kovarski, Sav.

TALBOT 5208
MARTIN WALULIS
KAILININKAS
BRANGIŲ KAILIUKŲ Darom Pagal Užsakymą Senus Perdibram Pagal NAUJAUSIĄ MADĄ
1854 Dorchester Avenue Dorchester, Mass.

Peter J. AKUNEVICH (AKUNEVIČIUS)
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
FUNERAL SERVICE
258 West Broadway SOUTH BOSTON, MASS.
TEL. SOU. 4486
16-18 Intervale St., Brockton, Mass. Tel. Brockton 4110
PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
Prieinama kaina — nuo \$125.00 ir aukščiau

MODERNISKAI ĮRENGTA
Fotografavimo Studija
Visų Rušių Nuotraukos
W. J. STANKUNAS FOTOGRAFAS
3315 So. Halsted Street Tel. YARds 1546
J. HERTMANAVIČIUS Insurance — Notary Public
Apdraudžia namus, rakan-dus, biznisi, langus, automo-bilius ir tt.
Padaro Kontraktus, Mort-gičius, Leasus ir tt.
840 W. 33rd Street Chicago, Illinois Phone Yards 4789
Englewood 5883-5840
P. CONRAD FOTOGRAFAS
420 WEST 63RD STREET Dar gražiau, moderniskiau įrengta.
Phone Boulevard 7258 LIETUVIŲ ISTAIGA
MONARCH Wine and Liquor Store John Gaubas, Sav. 3529 So. Halsted St. Chicago, Ill

Phone Virginia 9493 Moterims Trečiadienį
SOUTH PAULINA
RUSSIAN TURKISH BATHS
ATLANKYKIT SVEIKATOS PIRTĮ
Naujai įrengtas rusiškas kambarys su akmenų krosnim. Kambareliai dėl pagulėjimo. Kainos labai prieinamos
ELEKTRIKINIS GYDYMAS
Mineralinės, sulfurinės vanio duoda didžiausią kraujo cirkuliaciją, kuomi galima išsigelbėti nuo visokių ligų.
1657 West 45th St. Kampas S. Paulina St. A. F. CZESNA, Savininkas

DOMININKAS KURAITIS Sav. Rez. Tel. VICTory 2499
AGENTAI:
Jonas Rodinas
Jonas Jasinskas
Ant. Labanauskas
H. Rajewski
"Shorty"
VARTOTŲ KARŲ SKYRIUS:
806 West 31st Street Chicago, Ill. Telefonuokite: VICTory 1696
MILDA BUICK SALES
VIENINTELĖ LIETUVIŲ BUICK'O AGENTURA
Nauja Vieta
907 WEST 35TH STREET, CHICAGO, ILLINOIS
Telefonas LAFayette 2022

Direct Echoes

(AIDAI)

Facts — Humor — Literature — Gossip — News

No. 38 — September 12, 1941

VOLUME XII

When Lithuanian Nation Fought For Its Freedom

Some Details of the Lithuanian Uprising.

In the early morning of June 23 an uprising of Lithuanian patriots broke out in Kaunas, Vilnius and elsewhere. A small group of practically empty-handed Lithuanians attacked the Panemunė arsenal (in the Kaunas suburb), overpowered the Russian guards and were soon in possession of 3000 rifles and several machine guns, but no ammunition was found. Simultaneously, another group attacked an arsenal in Viliampolė (another Kaunas suburb) where ammunition was found. Shortly after, both groups joined forces and each supplied the other with the lacking rifles, Machine guns and ammunitions.

At about 10 a. m. the Kaunas radio station was in the hands of the insurgents and the proclamation of Lithuania's Independence and names of the Provisional Government were announced to the people. By 12 o'clock all Government buildings were under the protection of the insurgents; the Lithuanian national flag was hoisted on Government buildings and private houses.

Over two thousand political prisoners were released from Kaunas Prison and the majority of them immediately joined the ranks of the insurgents. The uprising spread like fire throughout Lithuania. At 1 p. m. fighting started in the streets of Kaunas between units of the Red Army and the Lithuanian insurgents.

At the same time workers from the "Metalas" factory suddenly appeared in the streets and quickly disarmed three Soviet tanks which, however, no one knew how to operate; they used them as best they could; took out the machine guns and ammunition and handed over to the other groups of the insurgents. Some groups of Red Army units were caught completely by surprise and were unable to offer any organized resistance. Within one hour strategic points of Kaunas were completely in the hands of the insurgents.

In the afternoon of the following day, June 24, the first vanguard of the German army reached Kaunas. That same day it arrived in Vilnius, which was already under control of the Lithuanian insurgents. The Germans in Kaunas occupied the Central Post Office building June 25, leaving the control of other Government buildings in Lithuanian hands. June 25 and 26 the insurgents, on their own initiative, continued riddance of Kaunas, Vilnius and their vicinities from the remnants of the Soviet army left behind.

By June 27 signs of normal life appeared.

According to most conservative estimates at least 125,000 Lithuanians participated in the uprising; of those 4025 fell in the battle and over 10,000 were injured. Among those who gave their lives for the freedom of Lithuania was J. Milvydas, assistant professor at the Kaunas University, who with his students defended the Kaunas radio station from dumbfounded bolsheviks.

Virutė

An Invitation To All The Males.

Last week we had a fine turnout of girls but what happened to all our male members? Come down fellows or as girls are going to become lonesome.

On Saturday night September 20, the chorus is having their wienie roast. The place is the pavilion at the west end of Maple Lake. I'm sure that all know the location which is on 95th, a short distance from Archer Ave. We will not have the gorgeous moon of last Saturday but with the light of a fire who wants a moon?

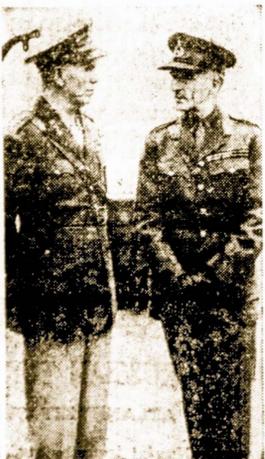
Olga Jokubonis rejoined the chorus last Friday on her birthday. As some of you know, she was with us two years ago and finally came back again to our fold.

The sopranos were sure glad to see Joan Grybe and Albina Kasper among them again. They claim they can take it a little easier but the altos say they are getting more competition.

Don't forget Weinie roast on the 20th of this month. — Bones.

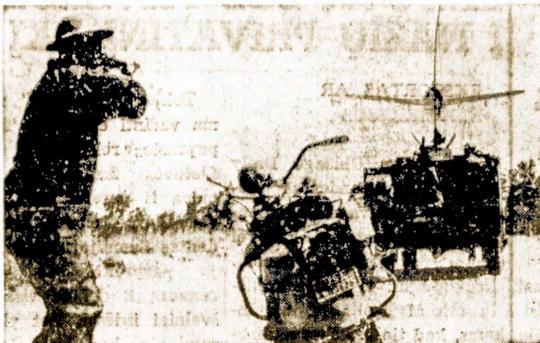
Zmogaus prigimtis reikalauja naujenybių. — Pliny.

Both No. 1 Soldiers

Latest picture of a recent meeting of America's No. 1 soldier, Gen. George Marshall (left), chief of staff of the U. S. army, chatting with the No. 1 soldier of Great Britain, Sir John Dill.

Quick on the Trigger

The motorcycle scout shown in this photo demonstrates how he would act if an "enemy" plane attacked the truckload of supplies he was escorting during third maneuvers at Camp Polk, La. The soldier quickly dismounted and set his automatic rifle into play against the plane.

Young Writer Passes Away

Our readers shall no longer be able to enjoy articles by Mike Heidemavičius who used to write for this section frequently. Taken suddenly ill, he was taken to the hospital but a ruptured appendix proved fatal. Mike has left behind him two bereaved brothers, parents and countless friends.

More than that, his passing away deprives us all of a personality that was active, and keenly interested in life.

Apie Lietuvą — Amerikonams

Seattle laikraštis "University District Herald" šio rugpjūčio 29 dienos numeryje išspausdino šį straipsnį:

"A rare honor has come to Arėjas Vitkauskas, 4035 15th Ave. N. E. native of Lithuania, who is attending the University summer school. His is the only contribution by other than American-born writers included in a book of poetry, 'The Muse' (Horizon House, 1941), dedicated to Henry W. Longfellow.

A writer by profession, Mr. Vitkauskas has been in America only a few years and has written in English less than a year. He is widely conversant with Baltic languages.

Following is his poetic tribute to his new-found land of freedom entitled: 'I—For America!':

Lithuania — my Mother,
There I was to peasants born,
But Columbia — my Other
Love, which I with thoughts adorn!

When my Mother, slave to Czar-dom,
Was compelled to death—exhaust,
Best of sons in name of freedom
Burnt their souls in holocaust;

Then Columbia, as Mother,
Gave protection, roof and peace
And my brothers, their land's
smother

Crashed from these shores piece
by piece...

Far and wide beyond the ocean
Came the name: United States—
Million brothers by emotion
Gave Columbia their fates:

Of the liberty and glory
Also I heard wordly fame —
To enjoy the dream of story
To new shores with others came...

For my thoughts and how I feel
Here I found no kind of bars —
Let be strong our commonweal
With Old Glory's stripes and stars!

Sios eilės apie Lietuvą yra jau spausdinamos antroje angliškų knygoje. Šią naująją, knygą galima gauti per Arėją Vitkauską, adresu: Univer-

sity Station 4731-15, Seattle, Washington. Didelis, gražus tomas kainuoja \$4.—Koresp.

P-NI J. TUBELIENĖ ISVIKŠTA Į PITTSBURGH, PA.

Neužilgo p-ni J. Tubelienė apelis Tabor Farmą, Sodus, Mich. ir išvyks į Pittsburghą. Ji apsisistos pas Mrs. Mitchell, kuri yra instruktorė universitete. P-nios Tubelienės dukrelė Marytė gavo stipendiją Woster College, Ohio.

Tiek mes apie laisvę
Zinome visi,
Kad ją mums paliko
Protėviai narsi.

Real 'Blackout'

Girls of the first aid detachment of the RCA Co., Camden, N. J., blindfold each other in preparation for practice air raid drill during "blackout" held amid fire ruins.

Turtas Virš \$6,000,000.00

Apart Apsaugos, Turime \$475,000.00 ATSARGOS FONDA Virš \$475,000.00

Nėra Saugesnės Vietos Dėl Taupymo Pinigų.
PARDUODAM U. S. DEFENSE SAVINGS BONDS

STANDARD
FEDERAL SAVINGS
and
LOAN ASSOCIATION of Chicago
JUSTIN MACKIEWICH, Pres.
4192 Archer Avenue
VIRginia 1141

KAIP PASIKLOSI — TAIP IŠMIEGOSI

Sako Sena Lietuvių Tautos Patarlė —

Todėl pradėkite taupyti seniausioje ir tvirtiausioje lietuvių įstaigoje, kuri per 45 metus savo pasekmingu patarnavimu, gerai ir sunkiais laikais nenusikraudė nė vieno kliento. Indėliai apdrausti Fed. Įstaigoj ligi — \$5,000.00. Mokame 3½ nuošimčių.

Isigykite ir atnaujinkite namus, o mes Jums pagelbėsime išduodami ilgametės paskolas lengviausiomis sąlygomis, nes sąžiningai patarnaudami mes nuolat turim stambias sumas paskoloms išdavinti. Nė vienas pama tuotas prašymas nebus atmetas.

KEISTUTO SAVINGS & LOAN ASS'N

JOS. M. MOZERIS, Sekr.

3236 S. Halsted St. Phone Calumet 4118

ATVIRKSCIAI ZIURINT ...

Visiems Pritiks

Muzikos kritikai tvirtina, jog lietuvių bažnytinės giesmės "Šventas Dieve" melodija yra pasiskolinta iš senovės Perkuno garbintojų.

Jeigu taip ištikro būtų, tai ir laisvamanių susirinkimuose reiktų giedoti tą giesmę.

Mano Priešašas

Perskaicius pereitoj "Sandaros" laidoj, kad gen. Sikorski sutinka palikti Vilnių Lietuvai, aš sumaniau prie tos žinios pridėti sekantį priešašą:

"Sutinka palikti iki Lenkija neatsistos ant kojų, o paskiau visą reikalą išris Zeligovskis."

Raudonųjų Legionas

Mūsų bolševikaj labai susirupino Sov. Rusijos likimu. Kaikurie net naktimis nemiega.

Kodėl nesuorganizuoti raudonajį legioną po vadovyste gen. Graičūno? Jis galėtų pasižymėti jei ne prie Leningrado, tai bent Persijoje.

Kauno Valgykloj

Pasakojama, jog į Kauno restoraną užėjo vienas pilietis ir paklausia ar turi kavos. Šeimininkas įtikinančiai pasakoja.

"Taip, Tamsta, turime. Ir labai geros. Sumaliau iš gryniausių, degintų miežių.

— Aitvaras.

Knygų Krautuvėj

— Ar turite knygą, užvardintą: "Vyrai Yra Moterijų Viešpačiai".

— Neturime. Mes užlaikome tik rimtas knygas, o ne pasakas.

Nieko nėra lengviau, kaip kabinėtis prie kitų. Čia nereikia nei proto, nei darbo, nei išlaidų. — R. West.

Mt. Greenwood, Ill.

Mūsų Pakvietimas

Gerbiami broliai, pusbroliai ir sesutės. Noriu jums pranešti, kad SLA. 178 kuopa rengia pikniką ne pasipinigavimui. Jį nupirko \$5. vertės apsigynimo boną ir dar daugiau nupirkus. Šios kuopos piknikas įvyksta sekmedieny, rugsėjo 14 dieną, Ryans Woods, 87 gatvė ir S. Western Ave. Bus teikiamos dovanos ir lietuviški užkan-

džiai. Šokiama gros lietuviška orchestra. Visus kviečia Mrs. E. Miller, Mrs. P. Kairis ir B.

Su Buliais Ir Mieste Negali Kręsti Juokų

Mrs. P. Raminis ėmė trišavaite galutinai pasveikti nuo buliaus atakos, kuri įvyko Soldier Field. Tas bulius pabėgo iš užtvaros ir puolė kas tik pasimašo po kojų. Buvo nukentėjęs ir vienas podovanos ir lietuviški užkan-

WINKLER FULLY AUTOMATIC STOKERS

"The Most Economical Heat in the World"

That is what you can tell all of your friends, too, when you have your home automatically heated with a Winkler Stoker. No more ashes to shake -- no more smoke or soot. No trips to the basement in the early morning. Most Winkler installations result in an immediate saving that more than pays for the stoker. Install in your present furnace.

Write for the Facts

RAY ALTER

3251 N. Western Ave. — Chicago, — Tel. BOUlevard 9406

ATYDA!

TAVERNU SAVININKAI

Kuomet jums reikalinga geros Degtinės ar Vyno — Pašaukite

Phone LAFayette 3632-33

SOUTH SIDE WHOLESALE LIQUOR CO.

John F. Skorpiak, Sav.

1945 W. 47th St. Chicago, Ill.

AGENTAI:

Louis Mingėla, John Polek ir Benny Ratek

Puikiausia, Patogiausia Piknikams Vieta

Willo-West Grove

(A. BUCHAS, Sav.)

German Church Rd., Willow Springs, Ill.

Tai yra puikiausia ir parankiausia, naujai moderniskai įrengta ir lengvai privažiuojama Piknikams bei visokiems išvažiavimams vieta ir išrenduojama labai prienamomis sąlygomis.

Taipgi užlaikome puikią lietuvišką užėgą.

Skaitykit Sandarą

Amerikos Lietuvių Mėgiamą Savaitraštį

- SANDARA Sutekia įvairias svarbiausias žinias ir nuotykius iš viso pasaulio.
- SANDARA Paduoda tikruosius vaizdus apie Lietuvos žmonių gyvenimą ir raudonųjų okupantų šeimininkavimą.
- SANDARA Kviečia visus Amerikos lietuvius į talką darbuotis už atsteigimą laisvos ir Nepriklausomos Lietuvos.
- SANDARA Glaudžiai bendradarbiauja su visa Amerikos lietuvių išeivija ir patiekia žinias iš jos darbuotės.
- SANDARA Taipgi, atlieka visus spaudos darbus visiems prienamomis sąlygomis.

S A N D A R A

840 W. 33rd St.

Chicago, Illinois

Telefonas YARds 4789

Blogai Kuomet Žmogus Nežino Kas Su Juom Atsitinka

— Na, sveikas broli Baltra miejau! Kur buvai dingęs per porą nedėlių?
 — Prastai buvo su manim, Dėdė Pakauši. Sirgau po vestuvių.
 — Tai ką ar jau ir pats į žengei į moterystės stoną?
 — Žinai, kad aš tokio blogaus dalyko nepadarėsiu. Buvau pakviestas į Gelumbių sidabrinę veseliją, na tenai mane ir pagavo.
 — Kas pagavo?
 — Taigi va, trumpai papasakosiu. Susėdėm prie stalo valgyti. Tuojau ėmė pilstyti šnapsą, alų ir kitokius peklos išradimus. Žinai, aš buvau nusitaręs negerti. Bet pasitaikė, kad kitoj pusėj stalo ir iš dešinės atsėdėjo moteriškės, kurios tur but ant manęs turėjo akį. Ar ne pradės mane gundyti! Viena ima pasakoti:

— Aš nemyliu tokio vyro, kuris visai negeria. Kas iš jo? Sėdi "parėje" kaip kelmas. Jokių linksmumų negali turėti su juo. Baltramiejau, tu dabar esi tarp mūsų. Gerk, po biesai, o jei ne mes neišim klausyti tavo misijų.
 Ne gi atsilskėsi nuo bobos. Privertė išgerti. Kita liepė dar pipirų įberti, kad degtinė būtų "macnesnė". Man net akys pažaliavo ir aš greit netekau Praamžiaus suteikto proto. Kur tą naktį praleidau ir kaip atsiduriau brolijoj — nieko neatsimenu. Reikėjo atpakutavoti. Dvi savaites neišleido iš brolijos.
 — Well, broli Baltramiejau, ne tu vienas patekai į pagundas.
 Moteris išvedė iš tiesaus kelio Adomą su obuolio pagelba, o tave su šnapsu.
 — Tu jau suklydai savo pagylinimuose, Zaltys buvo pirmutinis, kuris pradėjo gundyti žmones.
 — Kaip tai nebutų, bet pasakyk man, broli Baltramiejau, del ko žaltys pirmiausiai kreipėsi į Jievą, o ne į Adomą?
 — Well, Dėdė Pakauši, juk amerikoni visad sako: "Ladies first", ar ne?
 Bet juk tuomet dar nebuvo amerikonių, tai iš ko jis galėjo tokių gudrybių išmokyti?
 — Tavo protas permenkas su manim argumentuoti. Kuomet salesmonas nori parduoti automobilių, ar rakandus, tai pirmiausiai jis įkalba žmonai, o iš vyro paima tik pinigų. Ar žinai del ko?
 — Nežinau.
 — Taigi matai, Dėdė Pakauši, tu nieko neišmanai. Vyras yra priverstas pataikauti moterims, nes kitaip jis nemylės, ergeliuos ir gal dar pabėgs.
 — Tai ir tu, broli Baltramiejau, nusigėriai toj veselijoje, bijodamas, kad nuo tavęs nepabėgtų kokia kumutė?
 — Aš tai norėjau būti vyru, bet išėjo truputį kitaip.
 — Taip, išėjo visai kitaip. Vietoj vyro, tu pavirtai į asilą.
 — Na, su tavim, Dėdė Pakauši, neapsimoka ginčytis.

Gud bai! Einu pasimatyti su parapijonkom. Gal sužinosiu pas ką aš aną sykį nakvojuau.

Krautuvėj

— Ar turite šandie gerą steaką?
 — Taip minkštas kaip moteris širdis.
 — Šitaip? Tuomet duok man geriau du svaru žuvis.

Pasirinkimas

Oj neduok, neduok Manęs motule Už turtingo bernelio Nebus man lygus, Vers sunkiai dirbti, Be meilės, pagerbimo. Oi leiski, leiski Mane motule Už artojo bernelio. Jo laukai lygus Ir rugiai smagus, Parugėmis beržynai. Busiu jo draugė, Jausmais dalinsiuos, Su juomi nesiskirsiu.
 Liaudies Daina.

Vedos Budreck-Powell Su Juozu Bergaila Buvo Šaunios Vestuvės

Vedos Powell-Budreck ir Juozas Bergaila labai šaunios vestuvės įvyko rugėjo 6 — su bažnytinėmis apeigomis. Sv. Jurgio bažnyčioje, 3 val. po pietų, o vestuvių pokilis įvyko Lietuvių Auditorijoje. Bažnyčioje, laike sutuoktinių p-lė Ona Skeveritė, palydint vargonais giedojo porą giesmių, kurios į publiką padarė labai gerą įspūdį.

Vestuvių puota prasidėjo 6 val. vakare. Veselninkais prisipildė abidvi auditorijos žemutinės salės. Vienoje buvo gražiai paruošti stalai, o kitoje buvo pajungta šokiama ir pasilinksminimui. Vestuvių pietus prasidėjo 10 val. Už stalų susėdė jaunavedžiai, pabroliai ir pomergės ir visi svečiai. Svečiai kilstelėję tostą, sveikino jaunavedžius ir po to prasidėjo vaišės ir jautrus pasikalbėjimai. Jaunosios suknėlė buvo nepaprastai graži, bet ir ji pati buvo labai gera meupe ir lig ir rožė pražydusi. Jaunasis irgi jautėsi smagiai ir pasižymėjo nepaprastu mandagumu.

Pabrolai ir pomergės susidėjo: Jesech Bindauskis ir Fany Stradomskas; Wolter Zawidowski ir Betty Stradomskas; Albert Ruzgas ir Violet Dish-Simkus; George Sumowski ir Estella Donile; Bernard Ullis ir Aldona Zubavičiūtė; Romualdas Vistartas ir Pearl Norbut; Bruno Briedis ir Eleonora Briedis; o gėlių mergaitė ir berniukas buvo Anthony Brashy, Jr. ir Margaret Donile.

Vestuvių iškilmes suruošė jaunuolių tėvai: Alex ir Frances Budreck, 1723 W. 33rd Place ir Stanley ir Mikalina Gulbinai, 3264 S. Morgan St. Veda Powell buvo Andrejevo mokinė, tad ir jis su savo jaunuolių grupe pajavairavo puotos programėlį. Pietų gamintojos buvo Teklė Ručienė ir Cicilija Petraitienė. Jos paruošė labai skanių maistą ir saskonius. Jaunuolių tėvai visiems svečiams ir draugams dėkoja už dalyvavimą vestuvių pokilyje. Aš širdingai veliju jaunavedžiams laimingo gyvenimo.
 — Jusų Ona.

Mokslo Kampelis

DEL KO ŽMONĖS TAMPA PROTINIAIS TINGINIAIS?

Kaip sakome — be priežasties nieko neįvyksta. Jei vaikas, lankantis mokyklą, ar suaugęs žmogus nenori varginti savo smegenų galvojimui ir virsta protiniu tinginiu, tai kas nors yra netvarkoj su jo sistema. Dr. Fr. Dulak, Chicago sveikatos departamento vedėjas, surado, jog protinė tinginystė atsiranda iš priežasties stokos tulų mineralinių druskų, pirmo vietoj fosforo. Fosforas randamas žemėj yra nuodai, bet sutalpinatas augaluose jis nėra kenksmingas žmonių sveikatai. Dabar net gydytojai gali pagaminti "prescription" paastrinimui proto ir išjudinimui smegenų. Ne pro šalį bet pasiulyti tokius vaistus mūsų komunistams.

KUOMET BUVO ISRASTA STENOGRAFIJA?

Stenografija jau yra 2,000 metų senumo. Ją išrado Tiro, vergas garsiojo Romos kalbėtojo Cicerono. Nepaisant į tą socialj skirtumą, jiedu buvo geri draugai. Tiro užrašydavo Cicerono kalbas ant vaško tobulybės su aštriu kauliuku taip greitai, kaip tik tas kalbėdavo. Už tokį patarnavimą, pirmutinis stenografas buvo paskelbtas laisvu piliečiu, maž daug 60 metų prieš Kristų.

TABORFARM MICH.

Namas, Kuriamė Dabar Gyvena Prez. Smetona

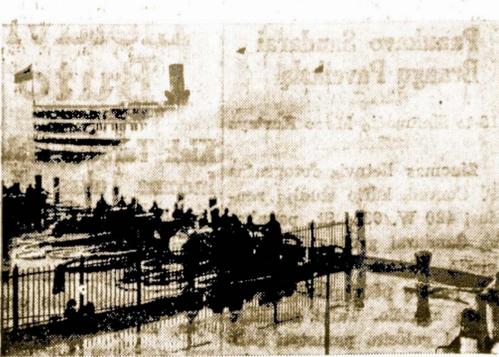
Kaip žinome, prez. A. Smetona ir poni Smetonienė gyvena Tabor Farmoje, Mich. pas pp. J. Bachunus. Jie užima didoką medinį, dviejų aukštų namą, prie pat St. Joseph upės kranto. Namas pastatytas iš apvalų medžių. Aplinkui eina "porčiai", o vidus primena medžiotojų kluobą. Prez. A. Smetona vadina tą pastatą "Dėdės Tamō triobelė".

Dienos metu jis rašo ir skaito prie staliuko frontiniam "porčiuje". Vakare savo popierius perkelia vidun ir čia darbuojasi arba kalbasi iki vėlumos nakties. Per šias kelias savaites jis sustiprėjo ir pasidarė daug linksmesnis.

Istorija paties namo yra savotiška. Man papasakojo, jog prieš keletą metų į Tabor Farmą atvyko vienas asmuo ir paprašė, kad jam leistų pasistatyti medžiotojo namą. P-nas J. Bachunus sutikęs ir kaip bematant iš rąstų išdygo pastatas. Bet namo savininkas pagyveno jame tik vienus metus ir paskiau dingo be pėdsako. Bet geri darbai taip greit nedingsta. Po šio namo stogu surado prieglaudą apleidęs savo šalį tolimos Lietuvos prezidentas. — Alfa..

tienė. Jos paruošė labai skanių maistą ir saskonius. Jaunuolių tėvai visiems svečiams ir draugams dėkoja už dalyvavimą vestuvių pokilyje. Aš širdingai veliju jaunavedžiams laimingo gyvenimo.
 — Jusų Ona.

Newyorkiečiams Buvo Ko Pasiziureti

New Yorko gaisrininkai įsigijo naują laivą su stipriausiais prieš-gaisriniais įtaisymais. Čia matomė jų bandymus Battery Park, New Eorke.

AŽUOLAS, KURIS NELENKĖ GALVOS PRIEŠ DIEVUS

Lietuvos Ažuolai Gyvena Tukstantį Metų

Jo Lapų Šlamėjimai, Tai Buvusi Dievų Kalba.

Visų Lietuvos apie 100 medžių veislių ir giminųjų kilniausias ir garbingiausias yra ažuolas. Jis auga Europos vakaruose ir rytuose ligi Suomijos įlankos šiaurėje.

XIX amžiuje iš Lietuvos ažuolų (Lydos aps. Dakudavos girių) pastatė "Verkų" garlaivį, kuris plaukiojo Baltijoje ir šiaurinėje juroje. Augdamas tukstantį ir daugiau metų, stiprus, storas ažuolas — "šimtšakelis" primena mums žilą senovę, kurią jis yra matęs, tarytum verčia mus prieš jį nusilenkti. Ypačiai gerbė jį senovės žmonės, ne vien lietuviai, bet ir kitos giminės — (graikai, germanai, keltai ir tt.).

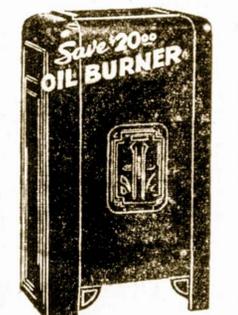
Dabar šen ten teuzsilikę, ažuolai seniau plačiomis giriomis augo. Ažuolynai, kuriuose buvo ypatingai senų, drevėtų ir rumbūotų, bet puikiai žaliuojančių, išsišakojusių, giliai žmonių garbinamų ažuolų-milžinų, buvo laikomi žmonių šventais (alkai, šentosis girios). Juose kunigai tegyveno, aukas degino ir žmonės mokė; kitų kraštų žmonėms mirties bausme buvo uždrausta alkan eiti.

Garsus buvo Prūsų alkai — (Ruomuva ir kiti) o Lietuvoje — panemunės, padubysio, pane, panevėžio, panerio ir šiaip jau tankiausiose, sunkiai prieinamuose, slėpingai užiančiuose tankumynuose. Apie Ruomuvos ažuolą tukstantametį pasakojo jį vasarą ir žiemą žaliavus, o taip tankiai buvusį išsišakojusį, jog per smarkiausias lietus nē lašo pro jo tankmę neprasimušdavė.

Daugelis šiųjų alkažuolių (šventųjų ažuolų) buvo iškiršta prusus ir lietuvius krikščionybėn verčiant; kitus gi iškirto vėliau dvarininkai, bet ligi mūsų dienų tebėra jų užsilikusių, paprastai su prikaltu prie jų kryžiumi ar "smutkelio" kopolytėle paženklintu ir žmonių senoviškai pagarboje tebelaikomu.

Vienam jųjų, dargi parkritus del senatvės, plačiau teko pagarsėti. Baublių vadinamas, jis augo Raseinių aps. Barzdziuose, Girkiškės par. Pelės paupy ant Vyšnių kalno, kur XIX amž. pradžioje gyveno žinomas lietuvių rašytojas Di-onizas Poška. 1811 m. parkritęs, jis pasirodė turis 700 žy-

PIRKITE Pečiu dabar IŠ PROGRESS KRAUTUVĖS Ir Sutaupykit Nuo 20 iki 40 Nuoš.!!!

• Pasirinkimas Naujausiu 1941-42 Metų Mados. Geriausių Išdirbysčių

- COLE
- MOORE
- FROGIL
- QUACKER
- ATHENS
- SIEGLER
- MONOGRAM

Didelė nuolaida už Seną Mainant-and-Naujo LENGVI ISMOKĖJIMAI!

PROGRESS FURNITURE CO

3224 S. Halsted St. Prie 32-ros Gatvės Tel. VICTory 4226

bet ligi šiol tebetraukia į save lankytojus, kurių kitį net iš tolimų vietų tyčiomis čionai atvyksta.

Tarp Moterijų

— Norėčiau įteikti kokį nors surprizą savo sužadėtinui, tik nežinau ką.
 — Parodyk jam savo metriką.

Miesto Vaikai

Nuvykę į farmą, brolis klausia sesutės:
 Ar šiame prude vanduo la-

bai gilus?
 — Negali būti gilus, nes antims nesiekia iki kaklo.

Reikalingas

Advokatas klausia savo kliento:

— Ar šis liudininkas butinai reikalingas?
 — Kaip gi ne! Jis daugiau tiki į mano nekaltumą, negu aš pats.

Žmogus suvalgo į metus apie šešius svarus druskos.

AUTOMOBILISTŲ ATYDAI!

Kuomet Jusų Automobilis Netvarkoj Kreipkitės Prie

A. Kielos

3613 S. Halsted St.

Jis Taiso Motorus, Brakes (stabdžius), Fenderius ištaiso ir suveidina (suvirina), maliavoja ir atlieka visus kitus taisymo darbus.

KAINA PRIEINAMA Darbas Garantuotas

Jeį Insurance Reik, Pas Vileišį Eik! The Prudential Ins. Co. of America

Dr. Petras Vileišis, Atstovas Office: 175 W. JACKSON BLVD. SUITE A-1820 Home Office: Newark, N. J. Residencija: 4432 So. California Avenue Tel. Lafayette 0771

NAMŲ STATYMO KONTRAKTORIUS

STATOM VISOKIOS RUSIES NAMUS— DIDELIUS IR MAZUS. Turime 18 Metų Patyrimą Namų Statymo Bizny. Kreipkitės Prie Musų Del Apskaitliavimų ir Kitokių Informacijų.

B.R. PIETKIEWICZ & CO. CONTRACTORS

REAL ESTATE 2608 W. 47th Street Telephone 1083

Leo Norkus, Jr. AMBROSIA & NECTAR Beer Distributor

GERKIT TIK GERĄ ALŲ, padarytą Chicagoj. Visi geria ir mėgsta AMBROSIA ALŲ, bet, prie to, išdirbėjai nusprendė padirbti dar geresnį alų, kurį užvardino—NECTAR. Šis Alus yra pagamintas iš importuotų pirmos rūšies produktų.

Urmo (Wholesale) kainomis pristato į alines ir kitas įstaigas. Visuomet kreipkitės pas NORKŲ kur gausite greitą ir teisingą patarnavimą.

2259 W. Cermak Rd. Tel. Monroe 0808

Chicagoje

Adv. Vasalle Paskirtas Corporation Counsel Padėjeju

Pirmiau Buvęs Toj Vietoj Adv. C. P. Kal Reizignavęs

Mums praneša, jog Chicago miesto advokato pagelbininku yra paskirtas adv. R. Vasalle, žinomas lietuvių tarpe veikėjas. Jis neužilgo rengiasi ir į moterystės stoną. Taigi dvi atsakomosios pareigos jam užkris vienu ir tuo pačiu laiku.

Iki šiam laikui buvęs Corporation Counsel pagelbininkas p. C. P. Kal rezignavęs, nes ruošiasi kandidatuoti į teisėjas. Abu jie yra demokratų partijos nariai.

P-nai Geo. Borchertai Pasistatė Namą

Namų statytojas p. Geo. Borchertas pasistatė ir sau gražų namą prie 105 gatvės ir Artesian Ave. Kada viskas bus užbaigta, tai planuojama padaryti "grand opening". O tas gal but įvyks apie pabaigą šio mėnesio.

P-nas Geo. Nacrosch Jau Pasveiko

Po kelių savaičių ligos, p. Geo. Nacrosch jau pasveiko ir grįžo vadovauti Progress Furniture krautuvi. Ligoninė jam buvo padaryta operacija ir nors teko nemažai pakenkti, vienok dabar gali pasidžiaugti pilna sveikata.

SVECIAS IS NEW HAVEN

Atvykęs į Chicago pas savo gimines, žinomas New Haven, Conn. sandariečių veikėjas p. J. Kazokas aplankė mūsų ofisą ir užrašė "Sandarą" Brightonparkiečių Geo. Gloveckui.

P-NAS J. BACIUNAS NUSIPIRKO NAUJĄ REZORTĄ

Šiomis dienomis, p-nas J. Baciunas, Tabor Farmos savininkas, nusipirko dar vieną rezortą prie Michigan ežero, butent Grand Haven. Čia bus įtaisytas viešbutis iš 60 kambarių, golfo kursas ir kitokios prašmatnybės vasarotojams.

Del ko vyrai taip retai gali suprasti moterį? Del to, kad ji retai gyvena savo protu.

Baptistų Kongregacija Kviečia Prez. Smetoną

Fountain Str. Baptistų bažnyčia, Grand Rapids, Mich. prisituntė prez. A. Smetoną pakvietimą atvykti ir laikyti paskaitą apie Lietuvą. Jie užtikrina, jog busią apie 1,200 klausytojų. Prez. A. Smetona priėmė pakvietimą ir nuyks ten apie vidurį spalio mėnesio.

Mirė Jaunas Lietuvis M. Heidemavičius

Šiomis dienomis staiga pasimirė Mikas Heidemavičius, 25 metų amžiaus, gyvenęs 5407 S. Lotrobe Ave. Trečią valandą iš ryto jis pradėjo skųstis skausmu. Paaukus ambulansą jis buvo nuvežtas į ligoninę ir čia greit pasimirė. Gydytojai surado, jog truko appendicitas.

Vėlionis buvo rimto budo. Jis dažnai parašydavo straipsnius į "Sandaros" anglišką skyrytį ir į amerikoniškus laikraščius.

Pradėjo Veikti Lietuvių Kultūros Institutas

Prof. K. Pakštas pradėjo šio mėnesio atidarę Lietuvių Kultūros Institutą, kurio adresas bus 6017 S. Kenwood Ave. Dabar renkamos knygos ir įdomesni raštai apie Lietuvą.

Gydytojo Baimė Buvo Nepamatuota

Vienas lietuvis gydytojas, padaręs tonsilų operaciją jaunai mergaitei, išvyko porai dienų iš miesto. Sugrįžęs, jis važiuoja pažiūrėti savo pacientės. Sustoja prie namų ir žiuri, kad lauko pusėj pakabinas gėlių puoštas. Tas reiškia, jog namuose kas miręs.

Gydytojas pamanė, jog mergaitė mirė. Jam pasidarė neramu. Jis pradėjo pats sau išmetinėti, kam paliko ją be priežiūros. Paskambina ir duris atidaro vyriškis, mergaitės tėvas. Jis tai ir pranešė, jog subatos vakarę automobilius užmušė jo motiną. Mergaitė gi baigė pasveikti.

Del ko vyrai taip retai gali suprasti moterį? Del to, kad ji retai gyvena savo protu.

P-nas P. Conrad Paaukavo Sandarai Brangų Paveikslą

18-to Šimtmečio, Meno Kurinys

Zinomas lietuvis fotografas P. Conrad, kurio studija randasi 420 W. 63rd St., paaukavo Sandarai gražų paveikslą, pieštą 18-tam šimtmečiui. Jis yra penkių pėdų pločio ir keturių aukščio. Taigi neužilgo jį visi galėsite pamatyti Sandaros svetainėje.

P-nas P. Conrad yra meno dalykų mėgėjas ir kolektojus. Jo namuose yra daug vertingų paveikslų, stovylių, rakandų ir pan., kurių kilmė siekia porą, trejetą šimtmečių.

Grįžo Pasiųstas Laiškas Nepasiekęs Lietuvos

Praeitą savaitę gavo atgal siųstą Lietuvon laišką Vladas Shillingis, R. 3, Racine, Wis.

P-nas V. Shillingis buvo pasiųstas laišką savo motinai Lietuvon, Tauragės apskrityn, švėkšnos mieste. Laiškas nuėjo į Berlyną ir cenzorius atidaręs grąžino atgal.

P-nas V. Shillingis yra Amerikoj gimęs ir auget, keletą metų atgal buvo nuykęs Lietuvon aplankyti savo seną motiną ir jam nesuprantama, kodėl vokiečiai privatiško popobudžio laišką grąžino atgal. — J. C.

Chicago Daily Tribune Štabas į Tabor Farmą

Šiam šeštadienį ir sekmdienį apie 150 Chicago Daily Tribune tarnautojų viešės Tabor Farmoje, Sodas, Mich.

Dr. S. Biežis Nusipirko Naują Buick Automobilių

Iš Milda Auto Sales, kurios savininku yra p. D. Kuraitis, Dr. S. Biežis nusipirko gražų Buick ir juomi labai patenkintas.

Lietuvių Prekybos Buto Reikalai

Kiek Turėsite Mokėti Income Taksu Už Šiuos Metus?

Kad pratęsti naudingus pra nešimus vardę šios organizacijos, mūsų narys ir priėmimui garbingų svečių komisijos pirmininkas, Domininkas Kuraitis, savininkas Milda Buick Sales apmoka iš savo kišenius šio vakaro radio laiką ir todėl gale šio pranešimo man pridera daugiau laiko pašvesti jo bizniui.

Šį kartą aš supažindinsiu klausytojus su naujai priimtų įstatymu Washingtone apie income taxus.

Kas Mokės Income Taxus

Income taxai, kuriuos Amerikos gyventojai mokės pasiubaigus 1941 metams palies netik asmenis gaunančius dides algas ir iš biznio uždarius, bet palies jaunuolius ir šiaip darbininkus, kurie gyvena pavieniais ir uždirba \$14.50 ir daugiau į savaitę, arba vedusieji, kurie uždirba \$29.00 ir daugiau į savaitę.

Įstatymas nusako, kad visi vyrai ar moterys, kurie per 1941 metus uždirbo \$750.00 ir daugiau; ir vedusios poros, kurios uždirbo \$1500 ir daugiau, turi pildyti income taxus ir nuo uždario viršinančio šias skaitlines mokės 4ta nuosimti income taxų. Nuo didesnio uždario bus ir didesnis nuosimtis.

Išimty Užlaikymui Vaikų Ir Nesuaugusių Giminių.

Kaip buvo praeitais metais, taip bus ir šiais metais, kad del užlaikymo jaunuolių iki 19 metų yra leidžiama atitraukti po \$400; taip pat leidžiama atitraukti po \$400 del

Aukos ir Taxai Atitraukiami.

Aukos labdaringsoms draugijoms yra atitraukiamos nuo pajamų, pildant income taxų raportus.

Nuo income galima atitraukti tulus taxus, jeigu asmuo veda rekordą ir prirodys jų sumokėjimą, kada, kur ir kiek. Taxus galima atitraukti nuo income, kuriuos sumokėjote einant į teatrą ir kitus pasilinksminimus, kurie parodyti ant tikieto; galima atitraukti taxus už gasoliną automobiliui.

Lietuvių Prekybos Buto nariai

Siandien aš noriu suminėti keletą mūsų Lietuvių Prekybos Buto narių, kurie savo duoklėmis palaiko šią organizaciją ir duoda progą kitiems biznieriams ir plačiai lietuvių visuomenei per radio ir laikraščius naudingas informacijas gauti veltui.

Teisėjas JOHN T. JURIS, Yra garbės pirmininkas šios organizacijos, visiems gerai žinomas Chicago miesto lietuvis teisėjas. Jo 6-šiu metų tarnyba baigiasi 1942 metuose su labai puikiu rekordu. Reikia rupintis, kad jis būtų išrinktu.

J. P. VARKALA — yra pirmininkas komisijos santikavimo su Lietuva ir kitų tautų prekybos butais.

Jis yra Valstijos Registruotas Auditorius, ruošia metinius raportus korporacijoms ir bendrovėms ir prirengia income taxus — raštinė 3241 S. Halsted St.

J. P. RAKŠTIS — Pirmininkas komisijos ryšiui su kitoms organizacijoms. Pharma

ADVOKATAI

VYTAUTAS TARUTIS
— ADVOKATAS —
3133 So. Halsted Street
Tel. CALumet 6877
Val. 11—2 diena ir 4—8 vakaro
134 N. La Salle Street
Room 2014 Tel. STate 7572
3149 So. Halsted Street
Tel. VICTory 2679

Phone Central 1824
A. A. SLAKIS
LIETUVIS ADVOKATAS
7 South Dearborn Street
Kambarys 1230
Chicago, Illinois
Res. Tel. Hyde Park 3395

Phone Boulevard 3697
LEON S. MIKELONS
LIETUVIS ADVOKATAS
3317 So. Halsted St.
Chicago, Illinois

OLIS IR VASALE
ADVOKATAI
134 No. La Salle St., Suite 1308
Vakarais tik Ketvirtadieniais
3252 So. Halsted St.
Tel. Calumet 6945

JOHN B. BORDEN
LIETUVIS ADVOKATAS
2201 W. Cermak Road (W. 22 St.)
Ofiso valandos: Kasdien nuo 9 iki 5
Vakarais: Panedėlio, Seredos ir Pėntnyčios 6 iki 9
Telefonas Canal 1175
Namai: 6459 S. Rockwell St.
Telefonas Republic 9600

cistas, kuris turi vaistinę arba "Drugstore" antrašu 1900 S. Halsted St.

WILLIAM J. KAREIVA — Iždininkas ir pirmininkas komisijos "Ways and Means"; žinomas kaip "Wholesale Butter and Egg man". Reikale kreipkitės antrašu 4644 S. Paulina St.

MICHAEL J. NARVID — Pirmininkas narių priėmimo komisijos, turi duonos ir pyragų kepyklą antrašu 2424 W. 69th St.

Vice-prezidentas šios organizacijos, **DOMINICK KURAITIS** yra savininkas Buick Motor Sales po antrašu 907 W. 35th S. Dan Kuraitis yra vietinatinis tarpe lietuvių Buick automobilių agentas. Kas yra turėjęs Buick'ą, tas kitos ru-

Dr. Margeris 3325 S. Halsted St.

Valandos: nuo 10 r. ik 2 po pietų ir nuo 6 iki 8 vakaro.
Šventadieniais tik susitarus
Phone YARDs 7299

Dr. Agnes L. Karwoski PHYSICIAN AND SURGEON MOTERŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE

2100 West 35th Street
Ofiso valandos: iš ryto 10-12; Popiet: 2-4 ir 7-9 vakare.
Telefonas: Ofiso Virginia 3355
Namų Yards 2161

LIETUVIAI DAKTARAI AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJOS NARIAI

Tel. YARDs 3146
VALANDOS: Nuo 11 iki 12, 2 iki 4 ir 7 iki 9

Pirmadieniai: 2 iki 4 ir 7 iki 9
Šventadieniais: 11 iki 12

Dr. V. A. Šimkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
ir Akinius Pritaiko
3343 S. HALSTED ST.

Dr. J. J. Simkus
DENTIST
1821 So. Halsted Street
Canal 0257
Tues., Thurs., Fri.
6322 So. Western Ave.
Mon., Wed., Sat.
Hemlock 6111
CHICAGO, ILL.

Tel. Pullman 1193 ir 8277
I. E. MAKARAS M. D.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
10758 So. Michigan Ave.
ROSELAND-CHICAGO, ILL.

Victory 1522
DR. J. KULIS
Valandos:
9 iki 12 a.m.—6 iki 9 p.m.
LIETUVIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3259 So. Halsted St. Chicago

Ofiso Tel. Victory 3387
DR. J. P. POSKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3133 S. Halsted St. Chicago
Ofiso valandos:
Nuo 9 iki 12 diena ir — 7 iki 9 vak.
Išskyrus Antr-nio ir Ketvirt. vak.
Rez. 6504 So. Artesian Avenue
Telefonas Hemlock 2374
Res. valandos: 3 iki 6 vakare
Antradieniais ir Šešt. 3 iki 9 val

Tel. Canal 0257
Dr. P. Z. Zalatoris
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofiso valandos:
10:30 iki 12 val. rytais
1 iki 5 val. po pietų
6 iki 9 val. vakarais.
Šeštadieniais: 9 iki 12 val. rytais
Ofisas:
1821 So. Halsted Street
Telefonas Canal 0257
Residencija:
6460 So. Artesian Avenue
Telefonas Prospect 6468

šies automobilių nepirks. Išigiję Buick'ą turėsite malonaus važiavimo 100,000 mylių be "trubelio". Apart naujų Buickų pas Milda Buick Sales rasite 60 įvairių vartotų karų, kitų išdirbysčių \$21,000, vertės jusų pasirinkimui.

Jis taipgi turi garadžių del taisymo karų. Adresas 907 W. 35th St. Tel. Victory 1696.

Skaitykit "Sandarą"

ED. W. BAKS REAL ESTATE — LOANS

Insurance and Builderis
Esu šiame biznyje 20 metų. Pagelbėju gauti visokias pasokolas; statau namus, mainau juos ir parduodu.

Visais real estate reikalais kreipkitės į

Ed. W. Baks
4472 Archer Ave.
Tel. Virginia 1109
CHICAGO, ILL.

Phone Calumet 7358
DR. M. ZILVITIS
DENTISTAS
3243 South Halsted Street

Tel. Yards 3557
DR. J. MOCKUS
LIETUVIS DENTISTAS
3401 So. Halsted St. Chicago
Hours: 9-12 2-5 6:30 to 8:30
No Office Hours Wednesday

Phone REPublic 2266
Dr. K. Drangelis
DENTISTAS
2403 West 63rd Street
Kampas 63rd ir Western Ave.

Phone Canal 6122
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 W. 22nd Street
CHICAGO, ILL.
Ofiso valandos: nuo 1—3 ir 7—8
Seredomis ir Nečel. pagal sutartį.
Rez. 6631 So. California Avenue
Telefonas Republic 7868

YARDs 4787
DR. STRIKOL'IS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas: 6445 So. Ashland Avenue
Ofiso valandos:
Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vak.
Nedėliomis pagal sutartį.
Namų Tel: Prospect 1930

Phone VICTory 2514
Dr. A. J. Zimontas
Seniausias Lietuvis
DENTISTAS
3252 So. Halsted St.

YARDs 2246
DR. C. Z. VEZEL'IS
DENTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street
Valandos nuo 9 iki 8 vakare
Seredoj pagal sutartį.

Phone YARDs 5921
Rez. Tel. KENwood 5107
DR. BERTASH
756 W. 35th Street
Cor. of 35th and Halsted Sts.
Ofiso valandos nuo 1-3; 6:30-8:30
Nedėliomis pagal sutartį.

Phone Hemlock 2061
Dr. Joseph Kells
Dentistas
6558 So. Western Ave. Chicago
Valandos 8:30 9 iki 8 vakarais
Nedėliomis pagal sutartį

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

NARIAI
CHICAGOS IR CICEROS LIETUVIŲ LAI DOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASSOCIACIJOS

Ambulancų Patarnavimas Dieną ir Naktį
Turimo Kopyčias Visose Miesto Dalyse

ANTHONY B. PETKUS

6812 So. Western Ave. Phone GROvehill 0142
1410 So. 49th Court, Cicero Phone Cicero 2109

A. M. PHILLIPS

3307 So. Lithuania Avenue YARDs 4908

ALBERT V. PETKUS

4704 So. Western Ave. Phone Lafayette 8024

J. J. ZOLP

1646 West 46th Street Phone Yards 0781-0782

LACHAWICZ IR SUNUS

2314 West 23rd Place Phone CANal 2515
SKYRIUS: 42-44 East 108th St. Phone Pullman 1270

P. J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED ST. 710 WEST 18TH ST.
VISI TELEFONAI: YARDs 1419

J. LULEVICIUS

4348 So. California Ave. Phone Lafayette 3572

S. P. MAZEIKA

3319 So. Lithuania Ave. Phone Yards 1133

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

John F. Eudeikis

SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAI DOTUVIŲ ISTAIGA

AMBULANCE

DIENĄ IR NAKTĮ

Visi Tel. Yards 1741-1742

4605-07 So. Hermitage Ave.

4447 South Fairfield Ave.

Tel. LAFayette 0727

DYKAI Kopyčios visose
Chicago dalyse

Klausykite mūsų radio programus Antradienio ir Šeštadienio rytais, 10:00 val. ryte, iš W.H.L.P. Stoties (1480-K) su Povilu Šaltimieriu